

AHOLINI FAVQULODDA VAZIYATLARDA EVAKUATSIYA QILISH TADBIRLARI.

Karimov Xamraqul Sattarovich

*Jizzax viloyati Favqulodda vaziyatlar boshqarmasi Hayot faoliyati
xavfsizligini o'qitish markazi katta o'qituvchisi*

Annotatsiya: *Bu annotatsiya davlat va jamoat xavfli vaziyatlarda aholining evakuatsiya qilish uchun qo'llanadigan protseduralarni ta'riflaydi. Evakuatsiya tadbirlari turli sabablar bilan amalga oshirilishi mumkin. Evakuatsiya tadbirlarini boshlash uchun muammo yoki vaziyatning xarakterini tushuntirish muhimdir. Bu odatda tabiiy ofatlar (zilzila, suv toshqinlari, yer ko'chkilari), odamlar to'g'risidagi tahdidilar (terrorchilik, og'ir jinoyatlar) haqidagi og'ir vaziyatlar hisoblanadi.*

Kalit so'zlar: *Evakuatsiya, xavfsizlik, aholi, jarayon, tayyorlash, protokol, tizim, xavfsiz joylar, aniqlash, xabarlashish, tezlik,*

EVACUATION OF THE POPULATION IN EMERGENCY SITUATIONS.

Karimov Khamrakul Sattarovich

is a senior teacher of the Life Safety Training Center of the Jizzakh Region Emergency Management

Annotation: *This annotation describes the procedures used for the evacuation of the population in situations of public and public danger. Evacuation measures can be carried out for various reasons. It is important to clarify the nature of the problem or situation in order to initiate evacuation procedures. These are usually serious situations of natural disasters (earthquakes, floods, landslides), threats to people (terrorism, serious crimes).*

Key words: *Evacuation, safety, population, process, preparation, protocol, system, safe places, detection, communication, speed,*

ЭВАКУАЦИЯ НАСЕЛЕНИЯ В ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЯХ

Каримов Хамракул Саттарович

старший преподаватель Учебного центра по безопасности жизнедеятельности Управления по чрезвычайным ситуациям Джизакской области.

Аннотация: В данной аннотации описаны процедуры, применяемые при эвакуации населения в ситуациях общественной и общественной опасности. Эвакуационные мероприятия могут проводиться по разным причинам. Важно уточнить характер проблемы или ситуации, чтобы инициировать процедуры эвакуации. Обычно это серьезные ситуации стихийных бедствий (землетрясения, наводнения, оползни), угроз людям (терроризм, тяжкие преступления).

Ключевые слова: Эвакуация, безопасность, население, процесс, подготовка, протокол, система, безопасные места, обнаружение, коммуникация, скорость,

KIRISH

Aholini favqulodda vaziyatlarda evakuatsiya qilish tadbirlari, turli sabablar bilan amalga oshiriladigan kritikal operatsiyalaridir. Bu tadbirlar, tabiiy ofatlar, jinoyatlar, yoki boshqa muammolar oqibatlari tufayli aholini xavfsiz joylarga ko'chirishni ta'minlash maqsadida o'tkaziladi. Evakuatsiya tadbirlari turli darajalarda amalga oshirilishi mumkin, shuning uchun moslashtirilgan va to'g'ri qo'llanilgan tadbirlar aniq sharoitlarda amalga oshirish zarur bo'ladi.

Evakuatsiya operatsiyalarini tuzish bir qancha muhim bosqichlarni o'z ichiga oladi.

Birinchi navbatda, vaziyatning tushunilishi va tahlil qilinishi kerak. Tabiiy ofat, jinoyat, yoki boshqa sabablar uchun evakuatsiya tayyorlash, xavfsiz joylar va yo'nalishlar belgilanadi.

Keyin, evakuatsiya echimi aniqlanadi va qo'polchali yo'l to'g'risida ma'lumot beriladi. Evakuatsiya echimi turli sharoitlarga bog'liq bo'lishi mumkin: masofa, yo'l xavfi, va aholining raqobat ta'siri.

Evakuatsiya tizimi va xabarlashish protokollari ham muhimdir. Bu protokollar aholining tez va to'g'ri xabarlashishiga imkoniyat beradi va koordinatsiya jarayonini yaxshilaydi. Yordam va ko'rsatkichlar ham muhim ahamiyatga ega. Evakuatsiya operatsiyalari davrida aholiga yordam berish uchun zarur imkoniyatlar va xizmatlar ta'minlanishi kerak. Bu, yarim-

aytomatik yoki to'liq avtomatik xabarlashish tizimlarini, yordam stantsiyalarini, va ko'rsatkichlarni o'z ichiga oladi.

Evakuatsiya tadbirlari doimiy ravishda yangilanib borilishi kerak. Bu, tadbirlar va protokollar o'zgarishi, yangi ma'lumotlar yoki yangi vaziyatlar bo'lgan paytlarda qayta revidatsiya qilinishi kerak. Bu jarayonlar asosida, aholining xavfsiz va samarali evakuatsiya qilishini ta'minlash uchun kuchli va integratsiyalanib olingan tadbirlar va protokollar juda muhimdir.

Shunday qilib, evakuatsiya qilish tadbirlari, aholining xavfsiz va samarali evakuatsiyasini ta'minlashda kritikal ahamiyatga ega bo'lib, to'g'ri va samarali amalga oshirilishi kerak.

Aholini favqulodda vaziyatlarda evakuatsiya qilish tadbirlari qiyinchiliklari va ularning yechimlari, ko'p holatda hayot uchun kritik muhim ahamiyatga ega bo'lgan mavzulardan biridir. Bu maqolada, evakuatsiya tadbirlari davomida uchratiladigan qiyinchiliklar va ularni hal qilishning muhim yechimlarini ham ko'rib chiqamiz.

QIYINCHILIKLAR:

Tizimli tayyorlash: Evakuatsiya tadbirlari uchun tizimli tayyorlash jarayoni qiyinchiliklar bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Bunda, aholining tayyorligi, koordinatsiyasi va yo'nalishlarining belgilanishi, evakuatsiya echimining aniqlanishi kabi ko'plab muhim qarorlar qabul qilinishi kerak.

Koordinatsiyada qiyinchiliklar: Evakuatsiya jarayoni davomida, koordinatsiya va boshqa organizatsion qiyinchiliklar paydo bo'lishi mumkin. Bu, koordinatsiya va boshqaruvning samarali amalga oshirilishi uchun tizimli va barqaror tadbirlarni talab qiladi.

Ko'plab aholi: Evakuatsiya operatsiyalari davomida ko'plab aholining ko'chib o'tish va xavfsiz joylarga ko'chirilishi lozim bo'ladi. Bu esa, koordinatsiyada va boshqaruvda qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin.

O'rtacha xavf darajasi: Evakuatsiya jarayonlari o'rtacha xavf darajasini oshirishi mumkin. Bu esa, evakuatsiya echimi, o'zgarishlar yoki raqobatli vaziyatlar bilan bog'liq qo'polchali bo'lishga olib kelishi mumkin.

YECHIMLAR:

Evakuatsiya operatsiyalari uchun tayyorlash va kerakli vositalarni ta'minlash, qo'llab-quvvatlash tizimlarini tuzish, va aholining tayyorligini ta'minlash juda muhimdir.

Evakuatsiya jarayonida koordinatsiya va boshqaruv muhimdir. Bunda, koordinatsiya tizimlarini o'rnatish, xabarlashish protokollari va yordam va ko'rsatkichlarni amalga oshirish kerak.

Evakuatsiya tadbirlari davomida tezlik va to'g'ri amalga oshirish, har bir qadamni samarali amalga oshirish, shuningdek, aholining yordam va ko'rsatkichlariga tez yetkazish muhimdir.

Evakuatsiya jarayonida reviziyalar va yangilanishlar o'tkazilishi kerak. Bu, tadbirlar va protokollar o'zgarishi, yangi ma'lumotlar yoki vaziyatlar bo'lgan paytlarda qayta revidatsiya qilinishi uchun muhimdir.

Evakuatsiya qilish tadbirlari qiyinchiliklar bilan bog'liq bo'lsa ham, ularning samarali amalga oshirilishi va aholining xavfsizligini ta'minlash uchun kritik ahamiyatga ega.

Har bir tashkilot va yashash joyi uchun evakuatsiya planini tuzish muhimdir. Bu, turli vaziyatlarda qanday qilib odamlarni tez-tez va xavfsiz tarzda evakuatsiya qilishni belgilab beradi. Evakuatsiya planini tuzish uchun quyidagi bosqichlarni amalga oshiring,akuatsiya planini tuzing.

Evakuatsiya yechimini belgilash juda muhimdir. Bu, insonlarni qayerga yuritish va qaysi transport vositalaridan foydalanishlarini aniqlashga yordam beradi.

Ko'rsatkichlar va yordamni ta'minlash: evakuatsiya jarayonida, ko'rsatkichlar, yordam va yo'llini ko'rsatish turlari (yo'l belgilar, yordam stantsiyalari)ni o'rnatish kerak. Bu, odamlarning evakuatsiya yechimini qulaylik bilan topishlarini ta'minlashga yordam beradi. Evakuatsiya davrida o'zaro koordinatsiya tizimini belgilash ham juda muhim. Bu, xabar yuborish, qo'llab-quvvatlash, va tadbirlarni to'g'ri vaqtida olib borishni ta'minlash uchun juda muhimdir.

Evakuatsiya jarayonida insonlarni o'zlarini xavfsiz va qulay joylarga olib borish juda muhimdir. Bu joylar, o'sha vaziyatga qarshi turli hildagi xavfsizlikni ta'minlash uchun mo'ljallangan bo'lishi kerak. Bu shaxsiy, ijtimoiy yoki hokimiyat darajalaridagi imkoniyatlar bo'lishi mumkin. Evakuatsiya planini amalga oshirishdan oldin, uni test qilib ko'rish juda muhimdir. Bu, qanday qilib planningizning amalga oshirilishi va kerakli o'zgarishlarni qilish yoki yangilash kerakligini aniqlashga yordam beradi.

Evakuatsiya planini tuzishda, ilg'or vaziyatlarga tayyor bo'lish, koordinatsiya va xavfsizlikni ta'minlash kabi muhim elementlarga e'tibor berish juda muhimdir.

Evakuatsiya davrida o'zlashtirish uchun bir qator kishilarni tayyorlash kerak. Bu ekip, evakuatsiya qilishning qo'polchali va samarali bo'lislini ta'minlaydi.

Evakuatsiya bo'ylab odamlarni ovqatlanish va suv bilan ta'minlash juda muhimdir. Bu, darhol sodda va sifatli ovqatlanish mahsulotlarini olib kelish va suv bilan ta'minlash orqali amalga oshirilishi mumkin.

Har bir evakuatsiya qilish uchun, o'zgarish bilan yo'lidan chiqish uchun zarur bo'lgan asosiy qurilmalarni (telefonlar, xizmat ko'rsatish vositalari, ma'lumotlar) tayyorlash zarur. Evakuatsiya davrida katta miqyosda insonlar kuch va vositalar bilan ko'chiriladi. Shuning uchun, to'g'ri va barqaror xabarlashish tizimi qo'llab-quvvatlanishi kerak. Eng yuqori riskli sharoitlarni aniqlash lozim, evakuatsiya jarayonida, eng yuqori riskli sharoitlarni aniqlab, ularni oldini olish uchun kerakli chora-tadbirlarni olib borish juda muhimdir.

Insonlarga yordam bera oladigan tibbiy xizmatlarni ta'minlash ham jarayonning eng muhim qismi hisoblanadi.

Evakuatsiya jarayonini mustahkamlash: evakuatsiya jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammo va qiyinchiliklarga qarshi tadbirlar olish va ularni mustahkamlash juda muhimdir.

Xulosa qilib bu muhim nuqtalarni tahlil qilish va tuzilish va tayyorlash jarayonida ulardan foydalanish maqbul bo'ladi. Maqolada bu nuqtalarni tushuntirish va ta'kidlash, o'qituvchilar va xalqaro sog'liqni saqlash tashkilotlari uchun foydali bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI

1. <https://choat.openai.com/c/4571c170f-e5d8-4bae-9008-4a16e16a0e178>
- 2 <https://e-library.namdu.uz/NamDU%20professor->
3. 'qituvchilar%202023/1.Texnologik%20ta'lim%20metodikai.pdf
4. <file:///C:/Users/User/Downloads/talabalarni-ijodiy-faoliyatgatayyorlashda-raqamli -ta-lim-tex nologiyal aridan-foy dalanish-yo-llari.pdf>
5. https://cyberleninka.ru/article/n/talabalarni-ijodiy-faoliyatga_tayyorlashtirishda-raqamli-ta-lim -texnologiyalari_dan-foydalanish-yo-llari
6. <https://yuz.uz/uz/news/manaviy-marifiy-ishlar-tizimini-tubdantakomillashtirish--chora-tadbirlari-togrisida>